

KONKURENCES PADOME

Brīvības iela 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: council@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.21

(Prot. Nr.8, 3.§)

2010. gada 17.martā

Par lietas neierosināšanu

Par SIA „Malienas Ziņas” 02.02.2010. iesniegumu

2010.gada 5.februārī Konkurences padome saņēma SIA „Malienas Ziņas” 02.02.2010. iesniegumu (turpmāk tekstā – Iesniegums).

SIA „Malienas Ziņas” Iesniegumā norāda, ka SIA „Dienas Mediji” noslēdza līgumu ar VAS „Latvijas Pasts” par apmaksātu reklāmas bukleta izplatīšanu laikrakstu abonēšanas kampaņas laikā kopā ar SIA „Malienas Ziņas” izdoto laikrakstu „Malienas Ziņas”, par to nevienojoties ar SIA „Malienas Ziņas”. SIA „Malienas Ziņas” uzskata, ka noslēdzot šādu līgumu ar trešo personu, VAS „Latvijas Pasts” ir pārkāpusi konfidencialitāti savstarpēji noslēgtā līgumā starp SIA „Malienas Ziņas” un VAS „Latvijas Pasts”. Vienlaicīgi SIA „Malienas Ziņas” iesniegumā norāda, ka SIA „Dienas Mediji”, izmantojot savu dominējošo stāvokli tirgū, ir noteikusi abonēšanas cenu laikrakstam „Alūksnes ziņas” fiziskām un juridiskām personām tikai 0,99 LVL mēnesī sešus mēnešus pēc kārtas, kas ir zem laikraksta pašizmaksas.

SIA „Malienas Ziņas” iesniegumā lūdz izskatīt VAS „Latvijas Pasts” un SIA „Dienas Mediji” likumisko rīcību.

SIA „Malienas Ziņas” ir Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr.43203000248, juridiskā adrese ir Alūksne, Pils iela 27. SIA „Malienas Ziņas” ir komercsabiedrība, kas izdod reģionālo laikrakstu „Malienas Ziņas”.

SIA „Dienas Mediji” ir Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr.40003804497, juridiskā adrese ir Rīga, Mūkusalas iela 15. SIA „Dienas Mediji” ir komercsabiedrība, kas izdod vairākus laikrakstus, t.sk., laikrakstu „Alūksnes Ziņas”.

Izvērtējot Iesniegumā ietvertu, kā arī papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Konkrētais tirgus

1.1. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 4.punktu konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Saskaņā ar Konkurences

likuma 1.panta 5.punktu konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām.

1.2. Konkurences padome uzskata, ka preses izdevumu tirgus ir sadalāms vairākos konkrētos tirgos, ievērojot vismaz šādus preses izdevumu pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktorus, preču pazīmes un lietošanas īpašības: preses izdevuma izplatīšanas kanāls, preses izdevuma izplatīšanas teritorijas robežas un teritorijas lielums (ar ko arī var būt saistīts preses izdevuma saturs un cena), preses izdevuma iznākšanas biežums (periodiskums), preses izdevuma specializācija un preses izdevuma valoda.

Pārdodot mazumtirdzniecībā preses izdevumus lasītājiem, tiek piedāvāts nopirkt attiecīgā dienā, nedēļā, mēnesī izdoto preses izdevumu mazumtirdzniecības vietās. Lasītājam, abonējot preses izdevumu, tas tiek piegādāts uz lasītāja norādīto vietu laika periodā, kādā lasītājs ir to abonējis (īsākais abonēšanas periods ir 1 mēnesis). Abonēšanas cena attiecībā uz vienu vienību par vienu preses izdevuma eksemplāru, parasti, ir zemāka nekā preses izdevuma eksemplāra mazumtirdzniecības cena, ņemot vērā, ka preses izdevums tiek abonēts uz ilgāku laika periodu. Tādējādi pamatoti būtu uzskatīt, ka, ņemot vērā pakalpojumu atšķirīgo būtību un cenu, būtu jānodala abonēšana kā pakalpojums, kas tiek piedāvāts lasītājiem, no preses mazumtirdzniecības pakalpojuma.

Atkarībā no preses izdevuma izplatīšanas teritorijas lieluma un robežām, preses izdevumi var tikt iedalīti reģionālajos laikrakstos un nacionālajos laikrakstos. Reģionālie laikraksti parasti tiek izdoti, izplatīti un lasīti attiecīgajā Latvijas reģionā un to saturs ietver reģionālos jaunumus un ziņas. Nacionālie laikraksti tiek izplatīti un lasīti visā valsts teritorijā. To apjomi un cenas parasti ir lielāki nekā reģionālo laikrakstu apjomi un cenas.

Preses izdevumus (kā reģionālos laikrakstus, tā arī nacionālos laikrakstus) var iedalīt pēc to izdošanas biežuma, proti, dienas laikrakstos, nedēļas laikrakstos, mēneša laikrakstos. Konkurences padome uzskata, ka dienas laikraksti nav savstarpēji aizvietojami ar laikrakstiem, kas tiek izdoti vienu reizi nedēļā un/vai retāk, jo saturs un ziņu aktualitāte ir atšķirīgi.

Bez tam ir pamats par atsevišķām konkrētām precēm uzskatīt specializētos žurnālus un laikrakstus, kas satur vispārēja rakstura (nespecializētu) informāciju, jo no pieprasījuma viedokļa aizvietojamība nepastāv.

Valodai, kurā tiek izdots preses izdevums, arī ir liela nozīme, tāpēc par atsevišķām konkrētām precēm uzskatāmi preses izdevumi, kuri iznāk latviešu valodā, un preses izdevumi, kuri iznāk krievu valodā.

1.3. Laikraksts "Alūksnes Ziņas", kuru izdod SIA "Dienas Mediji", tiek izdots Alūksnes reģionā un tā auditorija pārsvarā ir šī reģiona iedzīvotāji. "Alūksnes Ziņas" iznāk trīs reizes nedēļā - pirmdienās, trešdienās un piektdienās. Laikraksts nav tematisks, iznāk latviešu valodā. Laikraksts "Malienas Ziņas", kuru izdod SIA "Malienas Ziņas", arī tiek izdots Alūksnes reģionā un tā auditorija arī ir šī reģiona iedzīvotāji. "Malienas Ziņas" arī iznāk trīs reizes nedēļā - otrdienās, ceturtdienās un sestdienās. "Malienas Ziņas" tāpat kā "Alūksnes Ziņas" nav tematisks laikraksts un iznāk latviešu valodā. Abus laikrakstus ir iespējams abonēt.

Ņemot vērā minēto, ir secināms, ka "Malienas Ziņas" un "Alūksnes Ziņas" ir reģionālie nespecializētie dienas laikraksti latviešu valodā. Abi laikraksti tiek izdoti Alūksnes reģionā. Tā kā iesniedzēja iebildums konkrēti ir par laikraksta „Alūksnes Ziņas” abonēšanas cenu, šajā lietā nozīme ir tieši laikrakstu abonēšanas pakalpojumu sniegšanas tirgum.

Tādējādi, pamatojoties uz Konkurences likuma 1.panta 4.punktu konkrētais tirgus ir

reģionālo dienas nespecializēto laikrakstu latviešu valodā abonēšanas pakalpojuma tirgus Alūksnes reģionā.

2. Dominējošais stāvoklis un iespējamais pārkāpums

2.1. Lai piemērotu Konkurences likuma 13.pantu, bez konkrētā tirgus definēšanas, ir jākonstatē arī tirgus dalībnieka dominējošais stāvoklis un, ja tas tiek konstatēts, arī šī stāvokļa ļaunprātīga izmantošana.

2.2. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 1.punktu dominējošs stāvoklis ir tirgus dalībnieka vai vairāku tirgus dalībnieku ekonomisks (saimniecisks) stāvoklis konkrētajā tirgū, ja šis dalībnieks vai šie dalībnieki spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem, piegādātājiem vai patērētājiem.

Konkurences padome izvērtēja situāciju konkrētajā tirgū, un konstatēja:

2.3. Alūksnes reģionā tiek izdoti divi reģionālie laikraksti - "Alūksnes Ziņas" un "Malienas Ziņas", tādējādi tirgus var tikt vērtēts kā duopolistisks.

2.4. Abiem laikrakstiem ir līdzīgas vidējās dienas tirāžas pēdējo 3 gadu laikā, kas tiek atspoguļots tabulā Nr.1

Tab.Nr.1

Laikraksta "Malienas Ziņas" un laikraksta "Alūksnes Ziņas" vidējais tirāžas apjoms dienā (eksemplāros) no 2007.-2009.gadam

	2007.	2008.	2009.
Malienas Ziņas	2800	~2900	3000
Alūksnes Ziņas	2100	~2000 ¹	~2000

2.5. Abiem laikrakstiem ir praktiski vienāds sadalījums pa izplatīšanas kanāliem. 2009.gada decembrī laikraksta "Alūksnes Ziņas" abonēšana veidoja 80% un mazumtirdzniecība - 20% no kopējā realizētā apjoma. Pēc abonēšanas cenas samazināšanas līdz 0,99 LVL (no 2010.gada janvāra) šī proporcija sastādīja attiecīgi 89% un 11%. Laikraksta "Malienas Ziņas" abonēšana šajā pašā periodā veidoja 82,8% un mazumtirdzniecība - 17,2%.

2.6. Abiem laikrakstiem ir vienāds iznākšanas biežums (periodiskums) - trīs reizes nedēļā.

2.7. Abiem laikrakstiem ir līdzīga abonēšanas cena: laikraksta "Alūksnes Ziņas" abonēšanas cena vienam mēnesim (līdz cenas samazināšanai no 2010.gada janvāra) bija 2,82 LVL un laikraksta "Malienas Ziņas" abonēšanas cena vienam mēnesim - 2,71 LVL fiziskām personām un 3,72 LVL juridiskām personām.

2.8. Abiem laikrakstiem nav būtiskas atšķirības mazumtirdzniecības cenā: laikraksta „Alūksnes Ziņas” mazumtirdzniecības cena vienam eksemplāram (pirmdienās, trešdienās) ir 0,30 LVL, piektdienās (kopā ar TV Diena pielikumu) – 0,35 LVL, savukārt laikraksta „Malienas Ziņas” mazumtirdzniecības cena vienam eksemplāram (otrdienās, ceturtdienās) ir 0,25 LVL, sestdienās – 0,29 LVL.

Secināms, ka SIA "Dienas Mediji" apgrozījums no laikraksta "Alūksnes Ziņas" abonēšanas pakalpojuma nevar būtiski atšķirties no SIA "Malienas Ziņas" apgrozījuma no laikraksta "Malienas Ziņas" abonēšanas pakalpojuma. Tāpat nevar būt būtiskas atšķirības auditorijas lieluma ziņā, ņemot vērā tematiskumu abos laikrakstos un galveno auditoriju Alūksnes reģionā. Iepriekš minētie apstākļi, vērtējot tos kopumā, neliecina, ka SIA „Dienas Mediji” ir tirgus vara konkrētajā tirgū. Šo apsvērumu dēļ ir pamats uzskatīt, ka

¹ Laikraksta „Alūksnes Ziņas” interneta vietne – <http://www.aluksniesiem.lv/laikraksts.html>

SIA "Dienas Mediji" neatrodas dominējošajā stāvoklī konkrētajā tirgū.

Ņemot vērā minēto nav konstatējams viens no priekšnoteikumiem, lai konkrētajā situācijā piemērotu Konkurences likuma 13.pantu. Savukārt saskaņā ar Konkurences likuma 23.panta ceturto prim daļu Konkurences padome neierosina lietu, ja iesniegumā ietvertā un nepieciešamības gadījumā papildus iegūtā informācija nesatur ziņas par nodarījumu, kam ir šā likuma pārkāpuma sastāva pazīmes.

Attiecībā uz laikraksta „Alūksnes Ziņas” abonēšanas cenu konstatējams, ka laikraksta "Alūksnes Ziņas" izdošanas neto peļņa 2010.gada janvārī, t.i., laikā, kad laikraksta „Alūksnes Ziņas” abonēšanas cena tika būtiski samazināta, salīdzinot ar 2009.gada decembri, joprojām tiek gūta. Papildus jānorāda, ka preses izdevuma abonēšanas maksa nav galvenais rādītājs, kas ļauj salīdzināt un novērtēt vai laikraksta darbība ir efektīva un, vai laikraksta izdevējs, šajā gadījumā SIA „Dienas Mediji”, kopumā darbojas virs pašizmaksas. Esošā prakse rāda, ka preses izdevumu izdevēja ienākumi veidojas gan no reklāmas devējiem, kas ievieto reklāmu laikrakstā, gan no laikraksta lasītājiem, kas abonē vai pērk izdevumu mazumtirdzniecībā. Atkarībā no šo ienākumu proporcijas izdevējs ir tiesīgs brīvi segt savas izmaksas un nodrošināt peļņu. No iepriekš minētā konstatējams, ka SIA „Dienas Mediji”, ņemot vērā, ka tā nodarbojas ar laikrakstu reģionālo laikrakstu izdošanu vairākos reģionos, ir iespējas optimizēt savas izmaksas, t.i., samazināt kopējās izmaksas laikraksta izdošanai, izplatīšanai, sadalīt savas, ar abonēšanas pakalpojuma sniegšanu saistītās pieskaitāmās izmaksas uz vairākām precēm/pakalpojumiem, kā arī ir plašākas iespējas piesaistīt vairāk reklāmdevējus savā nacionālā un reģionālo laikrakstu tīklā. Minētās ir objektīvas priekšrocības brīvas tirgus ekonomikas apstākļos, ko ir atļauts izmantot, un kas veicina konkurenci tirgus dalībnieku starpā, ļaujot patērētājam saņemt precī/pakalpojumu par iespējami zemāku cenu.

Iesniegumā norādīto iebildumu par SIA „Dienas Mediji” rīcību, noslēdzot līgumu ar VAS „Latvijas Pasts” par apmaksātu reklāmas bukletu izplatīšanu laikraksta abonēšanas kampaņas laikā kopā ar SIA „Malienas Ziņas” izdoto laikrakstu „Malienas Ziņas” bez attiecīgās vienošanās ar SIA „Malienas Ziņas” un ar šo rīcību saistīto 22.09.2009. noslēgtā līguma Nr.8-13.07.2/2075/2009 starp SIA „Malienas Ziņas” un VAS „Latvijas Pasts” iespējamo pārkāpumu izvērtēšana nav Konkurences padomes kompetencē. Līdz ar to šāda SIA „Dienas Mediji” rīcība nesatur Konkurences likuma noteikto pārkāpumu tiesiskā sastāva pazīmes. Aizskartā persona par līgumā noteikto saistību pārkāpumu var vērsties ar civiltiesisku prasību tiesā.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu un 23.panta ceturto prim daļu, Konkurences padome

nolēma:

neierosināt lietu uz SIA „Malienas Ziņas” 02.02.2010. iesnieguma Nr.1 pamata.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme